

§ 233**Motion om återbruksgalleria i Uppsala från Tobias Smedberg
(V)
KSN-2019-0703****Beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Reservation

Tobias Smedberg (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Tobias Smedberg (V) föreslår i en motion väckt 25 februari 2019 att Uppsala kommun utreder möjligheten för en återbruksgalleria i Uppsala.

Yrkanden

Tobias Smedberg (V) yrkar bifall till motionen.

Fredrik Ahlstedt (M) och Stefan Hanna (-) yrkar avslag till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot Tobias Smedbergs (V) yrkande om bifall till motionen och mot Fredrik Ahlstedt (M) med fleras yrkande om avslag till motionen och finner att arbetsutskottet bifaller föreliggande förslag.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 14 juni 2019.

Kommunledningskontoret

Kommunfullmäktige

MotionssvarHandläggare:
Öhman Carl
Hilding Anna

Motion av Tobias Smedberg (V) om återbruksgalleria i Uppsala

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Tobias Smedberg (V) föreslår i en motion väckt 25 februari 2019 att Uppsala kommun utreder möjligheten för en återbruksgalleria i Uppsala.

Motionen återges som **bilaga**.

Beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Jämställdhetsperspektivet har beaktats men bedöms inte få några konsekvenser. Perspektiven för näringsliv respektive barn och unga har beaktats och konsekvenserna beskrivs nedan.

Föredragning

Uppsala kommun strävar kontinuerligt efter att bli mer hållbar, både miljömässigt och socialt. Motionens förslag om en återbruksgalleria motsäger inte något av kommunens mål. Samtidigt så arbetar återvinningen i Uppsala kommun på ett snarligt sätt som den i motionen åsyftade gallerian ReTuna.

Uppsalas återvinningscentraler gallrar produkter som bedöms kunna säljas igen och dessa tas sedan vidare till Återbruket där de tas om hand för att säljas vilket bidrar till minskad resursanvändning i samhället. Konsumtionen av nyproducerade varor minskar och utbudet är ofta relativt billigt.

Hela processen från återvinningen till försäljningen av varan möjliggör också arbetsmarknadsinsatser såsom arbete, praktik och arbetsträning för individer i behov vilket bidrar till en social hållbarhet inom kommunen.

Återbruket är föremål för ett ständigt förbättringsarbete utifrån Uppsala kommuns miljömål, men är också ett verktyg för genomförandet av Program för Uppsala kommuns arbetsmarknadspolitik.

Det pågår en flytt av Återbrukets verksamhet till Utbildnings- och jobbcenter Boländerna vilket i viss mån kommer att uppnå samma effekter som den i motionen omnämnda gallerian har fått. Flytten innebär bättre läge och bättre lokaler vilket förbättrar chanserna till ökad återbrukskonsumtion.

En av fördelarna med verksamhet liknande ReTuna är att flera olika verksamheters geografiska avstånd hålls nere på ett minimum samt att olika verksamheter med miljöfokus kan locka en större konsumentskara. En mångsidig affärsverksamhet i en galleria skulle också kunna möjliggöra för arbetstränande individer att få anställning på närliggande företag eftersom närheten till varandra ökar tilliten och kännedomen om andra.

I och med Återbrukets flytt till Utbildnings- och jobbcenter Boland minskar avståndet till flera andra populära secondhandbutiker. Det gör att vinsterna med att ha olika verksamheter under samma tak minskar. Samtidigt så går inte områdets utbud att jämföra med en fullskalig galleria där en variation av aktörer inom olika områden samsas.

En viktig aspekt av en galleria är att verksamheterna blir tilldelade material som de sedan får återbruka direkt, restaurera eller förbättra för att sedan sälja med målet att göra högsta möjliga vinst. I nuläget har Återbruket mycket begränsade möjligheter att restaurera produkter, men planer finns på att utöka dessa möjligheter i och med flytten till de nya lokalerna.

En galleria har också som regel generösa öppettider och passar de större aktörerna på marknaden bättre och ger dessa ett ytterligare övertag gentemot mindre aktörer. Om en större aktör slår ut mindre verksamheter kan det innebära att totalt sett färre arbetsträningsplatser erbjuds. Utöver antalet platser så kan också mångfalden av de individuella förutsättningarna försvinna vid en centralisering. Om antalet aktörer minskar, minskar sannolikt också den totala volymen av återbruksvaror som står till marknadens förfogande.

En galleria kan alltså verka till de största aktörernas fördel och motverka den mångfald som småskaliga verksamheter kan erbjuda. I exemplet ReTuna så får butikerna i gallerian material från återvinningen som passar deras verksamhet. Detta spär på den ojämna konkurrensen en galleria innebär för de som är med i gallerian och de som står utanför avseende tillgång till återbruksprodukter.

Då affärerna i en galleria måste betala relativt höga hyror samt ha personal i sina butiker under öppettiderna krävs högre marginaler på varorna eller tjänsterna. Det i sin tur minskar möjligheterna för de minst bemedlade i kommunen, däribland ekonomiskt utsatta barnfamiljer, att inhandla inredning eller kläder till låga priser givet att gallerian konkurrerar ut vissa aktörer.

En miljögalleria kan innebära ökat intresse för miljöfrågor och bidra till en generell attitydförändring kring konsumtion i positiv bemärkelse. En miljögalleria som bidrar till ökad konsumtion av andra varor än återbruksvaror innebär dock per automatik ökad resursanvändning. En galleria som behöver byggas eller är placerad så att det krävs bil för att kunna ta sig dit kan också innebära en belastning för miljön.

Sammanfattningsvis bedöms de miljömässiga vinsterna med en galleria vara relativt små givet utgångsläget i Uppsala.

Ekonomiska konsekvenser

Med föreliggande förslag till beslut föreligger inga ekonomiska konsekvenser.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson

Stadsdirektör

Ingela Hagström

Utvecklingsdirektör

Återbruksgalleria i Uppsala

Uppsala kommun har idag en välfungerande återbruksverksamhet, Återbruket. Men det finns utrymme för kommunen att göra ännu mer i vår strävan efter att vara en grön förebild.

Till detta kan vi ta inspiration från Eskilstuna. Där har man sedan 2015 drivit ReTuna, världens första återbruksgalleria. ReTuna är en galleria med 'vanliga' butiker vars sortiment består av det som är använt och upcyclat, och som kommer från Eskilstunaborna själva. Genom en placering i närhet av återvinningscentral kan besökare lätt sortera sitt avfall och lämna det som är av högre kvalitet i gallerians depå. Materialet gallras, sorteras och fördelas till butikerna i gallerian. Butikspersonalen reparerar eller förbättrar (upcyclar) prylarna vid behov, innan dem säljs i gallerians butiker. Butikerna säljer allt från kläder, möbler och sportutrustning till växter och husdjurstillbehör. Under 2017 sålde ReTuna återbrukade produkter för 10,2 miljoner kronor.

Gallerian är ett exempel på hur offentliga och privata aktörer tillsammans med civilsamhället kan samarbeta kring den sortens hållbarhetstänk och cirkulärekonomi som kommer att vara av yttersta vikt för att klara av framtidens utmaningar. Hållbarhet handlar inte enbart om att leva på mindre men även att åstadkomma mer med de resurser vi redan har; som blir mer attraktiva och får en förlängd livslängd genom återbruket. Det finns utrymme för ett liknande koncept i Uppsala.

Att vi i Uppsala redan har en välfungerande återbruksverksamhet innebär inte att den förslagna gallerian ska slå ut eller konkurrera bort Återbruket, varken när det gäller Återbrukets viktiga miljöinsatser eller arbete med att inkludera fler i arbetsmarknaden. Tvärtom, genom att införa en återbruksgalleria i Uppsala kan vi stärka återbruksvanan bland uppsalaborna och göra det än mer populärt och attraktivt och på det sättet också få de arbetsmarknadsinsatser som finns i Återbruket att expandera och bli mer mångfacetterade. Vi blir än bättre på det vi redan är bra på idag, samtidigt som fler aktörer kan samlas kring återbruksverksamhet. En återbruksgalleria lockar dessutom en bred målgrupp och sprider kunskap om hållbarhet och cirkulärekonomi. En galleria behöver kunna samordnas med återvinningsverksamhet men dess placering måste inte vara i direkt anslutning.

Det behöver utredas hur vi kan åstadkomma en stärkt kommunal återbruksverksamhet, i enighet med övriga intentioner i motionen. Butikerna och verksamheterna i en återbruksgalleria i Uppsala kommun skulle kunna vara drivna av en kombination av kommunen, sociala företag och kommersiella företag. Placering och ansvarsfördelning bör utredas. En återbruksgalleria skulle bidra till att stärka vår profil som en grön kommun, förbättra våra insatser för miljön, och göra oss till en förebild inom cirkulärekonomi.

Med anledning av ovanstående yrkar Vänsterpartiet

att utreda möjligheten för en återbruksgalleria i Uppsala

Tobias Smedberg (v)

